

ANTIQUITATIS MEDII AEVI

ET MONASTICAE DISCIPLINAE AMATORIBUS

IULII BARLUTHI BIBLIOPOLAE ROMANI

MONITUM

Emo inficias ibit, peculiare celebriorum monasteriorum historias etiam generali historiae faciem praeferre. Illae enim nituntur praesertim diplomatum, aliorumque monumentorum testimoniis, ex quibus mirum, quot notiones eruantur, quae Pontificum, Principum, & Episcoporum chronotaxim praesertim iuvent, locorum conditiones depromant, temporum vicissitudines, mores, disciplinam, ceteraque huiusmodi patefaciant, atque illustrent. Harum sane historiarum molimina commode studiosos adegerunt ad perscrutandas veteres tabulariorum chartas, easque exscribendas, quae alias tincis, ac pulveri perpetuo mancipatae iacuisent. Praetereo monasteria illa, quae nata gnavos historicos, regionum, quae ultra montes sunt, historiam mirifice amplificarunt; siquidem sat futurum censeam, si eas dumtaxat, quae sunt in Italia nostra, commemorem. Historia sane abbatiae Casinensis in Latium, quam Erasmus Gattulam; abbatiae Florentinae, quam Placidum Puccinellium; monasterii Padolironensis in agro Mantuano, quam Benedictum Bacchinium; monasterii Regiensis in Aemilia, quam Camillum Affarosium; monasterii Leonensis in agro Brixiano, quam Luchium, & Franciscum Antonium Zaccherium; monasterii s. Stephani in Bononiensi civitate, quam Caelestinum Petracchium; monasteriorum s. Mariae Rhenni, & s. Salvatoris in ipsa Bononiae civitate, quam Iohann. Chrysostomum Trombellium; tum monasterii s. Thomae in Folia agri Pisaurensis, quam Hannibalem de Abbatibus Oliverium Iordanum publici iuris fecisse cognovimus, ita rerum,

rum, & monumentorum copia commendantur, ut ex eis, tamquam ex divite penu, litterati homines plura doctrinae, & eruditionis momenta haurire plena manu consueverint. Absolūm forte videri poterat, desiderari etiamnum Pomposiani monasterii in agro Comaclensi historiam; siquidem monasterium ipsum vetustatis praestantia excellat, iurium, ac privilegiorum dignitate clarescat, diplomatum copia abundet, & aliorum insuper monumentorum, tum & aedificiorum conservatione distinguatur. Res quidem bene cessit; cum enim Ferrariensi s. Benedicti coenobio addictus fuisset Placidus Federicius Genuensis, Casinensis congregationis alumnus, ac is quotidie tunc versaretur inter Pomposiani monasterii monumenta, cuius res, bonaque omnia Ferrariensi, quod diximus, accesserunt, ita statim incensus est studio huiusmodi historiae contexendae, ut nulli labori, ac operi, quo rem, pro dignitate perficeret, parcendum duxerit. Ingenii alacritas, qua ipse pollet, eruditae antiquitatis peritia, mira incognoscendo, scribendoque celeritas, atque facilitas, tum indefatigabilis agendi voluntas in uno homine consociatae ita opus urgere visae sunt, ut iam istud serveret, cum auspiciatum dumtaxat censebatur, atque iam finem ipsum attigerit, cum adhuc medio cursu procedere vix etiam putabatur. Opus in tria quidem volumina divisum fuit; neque nunc nisi de primo sermo erit, illudque idcirco dumtaxat brevi edendum praenunciamus. Quare ita hoc inscribetur: *Rerum Pomposianarum historia monumentis illustrata* &c., atque sex libros comprehendet; ceteri in subsequētibz locum habebunt. Illis suaz, quae adlegata sunt in primo hoc volumine, monumenta subnectentur, atque haec tamquam appendix operis hunc titulum gerent: *Codex diplomaticus Pomposianus ab anno DCCCLXXIV. ad annum MXLV.* Diplomata, quae partim edita iam fuerant a Balutio, Margarinio, Muratorio, & Annalists Camaldulensibus, partim inedita, quae ex tabulario Pomposiano petita nunc primum proferuntur, numero CV. recensentur. His accedunt acta s. Guidonis Abbatis Pomposiani, iam a Bollandio prolata, eiusque vitae commentarium alterum a Ma-

billonio

billonio productum; tum hymni in eius festivitate ex choralis cod. membranaceo saeculi XIV., officium proprium pro ecclesia ss. Iohannis, & Guidonis Spirae in Germania ex apographo authentico archivii Pomposiani, ac tandem epistolae variae, quarum nonnullae sunt Mauri Squarzonii Abbatis coenobii Ferrariensis ad Anselmum Desingium cum eius responsionibus, ac aliae duorum praesertim eiusdem monasterii Abbatum, Francisci M. Riccii, & Alexandri Zuccaninii, quibus sane omnibus maior scriptoris nostri assertionibus auctoritas, fidesque concilietur. Nec deerunt monumenta cetera, quibus ab antiquitate vel pretium, vel eruditionis cumulus adcensetur; scilicet picturae anno MDCCCXIV. lotti pennicillo expressae, pedes pastoralia, rudera monasterii Pomposiani pavimenta tessalata. inscriptiones, ceteraque id genus. Accedent quinetiam tabulae tres, quarum una exprimet chorographiam veterem, in qua Padi ostia, & pars regionis circumpadanae conspiciatur; altera exhibebit topographiam insulae Pomposianae medii aevi; ac tertia tandem eandem topographiam, quae nostrae aetatis est, praeseferet. Tandem frontem operis ornabit effigies feliciter florentis nunc Romanae ecclesiae Antistitis, & totius christiani orbis moderatoris PI. VI., cuius clientelae, & auspiciis universum hoc opus concreditum, commendatumque prodibit. Iam prelum tenet volumen primum, eiusque impressio eo processit, ut circa iunii mensis exitum absolutum citra omne impedimentum arguere liceat. Quare litteratos viros, quibus in deliciis sunt medii aevi antiquitates, & monasticae disciplinae cognitiones, monitos veluti in antecessum volui de opere, quod penes me in aedibus Palladis venundabitur, ac praecipue iis distribuatur, qui mecum de hoc opere societatem iniverint. Cum hoc primum volumen (quod ea forma compactum est, quod quarta folii pars constituit) tum aeneis typis, tum ligneis formis, quibus monumenta exstantiora fideliter exhibeantur, instructum sit, cumque ex nitidis characteribus, chartaque & solida, & candida insuper coalescat, secundo, & tertio quoad expensas, pretiumque

prac-

praestabit. Quare iis, qui huic editioni nomen dederint, volumen primum xv. iuliorum Romani aëris concedetur, ceteris, qui societatem respuerint, duorum iuliorum auctarium insuper soluturis. Characteris, & chartae specimen interim in monito hoc habeant eruditi, qui ex eo poterunt de toto opere coniecturam facere. Interim de secundo, tertioque volumine certam sollicitudinis nostrae spem facimus, atque de his etiam suo tempore socios nostros commonebimus. Vastate interim praestantes antiquitatis mediæ ævi, & monasticæ disciplinae amatores.

Datum Romæ in aedibus Palladis kal. aprilis ann. cId Id cc LXXXI.

V41
1547010